

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2021. március 9., kedd

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvényhez

480

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A koronavírus-világjárvány idején a Kormány alapvető célja, hogy megvédje a magyar emberek életét és egészségét, valamint mérsékelje a gazdasági károkat és megőrizze a munkahelyeket. Ennek eléréséhez gyors és hatékony döntéshozatalra van szükség. Az elmúlt hónapok bebizonyították, hogy a korábban elfogadott rendkívüli és átmeneti jogi keretek jól szolgálták ezeket a célokat. Legfontosabb törekvésünk, hogy az ország mielőbb maga mögött hagyja a járvány időszakát, ezért a Kormány a veszélyhelyzetben alkotott rendeletei hatályának meghosszabbítására tesz javaslatot.

Ezen indokolás a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján az Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1–2. §

A Kormány a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A javaslat 2. §-a az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése szerinti felhatalmazást tartalmazza. A felhatalmazás tárgyi és időbeli kereteinek meghatározásakor a javaslat figyelemmel van arra, hogy a Kormány intézkedéseit, illetve vonatkozó normáit több kormányrendelet tartalmazza, ezért a hatály-meghosszabbítással érintett kormányrendeletek körét nem merev hivatkozás útján állapítja meg, hanem a rendkívüli intézkedések bevezetésére vonatkozó jogalkotói hatáskört megalapozó alaptörvényi rendelkezés feltüntetésével. Lényeges, hogy ez a felhatalmazás a Kormány jövőben meghozandó intézkedéseire is vonatkozik.

A felhatalmazás időbeli hatályát tekintve a javaslat a törvény hatályvesztéséig biztosítja az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése szerinti felhatalmazást, ugyanakkor a javaslat 2. § (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy e döntés visszavonható, továbbá értelemszerűen a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 10. § (3) bekezdés a) pontja szerinti hatáskör is az Országgyűlés rendelkezésére áll.

Ki kell emelni, hogy az Országgyűlésnek a soron következő határozatképes ülésein a fenti konstrukció alapján a felhatalmazás fenntartásáról nem szükséges dönteni, az ex lege a törvény hatályvesztéséig fennmarad, döntés ezt megelőzően csupán a felhatalmazás visszavonásának igénye esetén szükséges. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a felhatalmazás visszavonására az Országgyűlésnek az intézkedéseket tartalmazó egyes kormányrendeletek kihirdetését követő 16. naptól van lehetősége az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdésének megfelelően. A felhatalmazás tárgyi keretei alapján pedig az Országgyűlésnek lehetősége van továbbá arra, hogy csupán a Kormány által hozott egyes intézkedések tekintetében vonja vissza a felhatalmazását. Emellett pedig a javaslat 2. § (3) bekezdése kimondja, hogy az Országgyűlés a javaslat hatálybalépéséig megalkotott, rendkívüli intézkedéseket tartalmazó kormányrendeleteket megerősíti, ezáltal az Országgyűlés politikailag elismeri a Kormány eddigi, a járvány megakadályozására tett lépéseit.

Az Országgyűlés ugyancsak megerősíti, külön jóváhagyja a Kormány azon döntését, amellyel az Alaptörvény 53. cikk (2) bekezdése alapján, rendkívüli intézkedésként a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzet ideje alatt kiadott egyes kormányrendeleteket a 2021. február 7-én hatályos szövegükkel újból hatályba léptette. A Kormány ezen intézkedése a veszélyhelyzetben, tehát különleges jogrendi időszakában hozott jogi aktus, amelynek célja, hogy az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát biztosító jogbiztonság követelményének megfelelő módon biztosítsa, hogy a jogalanyok a számukra az elmúlt hónapokban megszokott intézkedéseket, jogszabályokat alkalmazzák a jövőben is. Tekintettel arra, hogy a veszélyhelyzet jogtörténeti előzmények és minták nélküli, az újbóli hatályba léptetés mint jogintézmény alkalmazására most először kerül sor, ez a veszélyhelyzethez köthető rendkívüli, de a jogbiztonság követelményéből kényszerűen fakadó jogtechnikai intézkedés, amelynek különlegességét a helyzet rendkívülisége, az egyértelműség és kiszámíthatóság igénye határozza meg az Alaptörvény B) cikkére visszavezetve. A Kormány ezen intézkedése figyelemmel van az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény B) cikkével összefüggő gyakorlatára, amely szerint a jogbiztonság követelménye megkívánja, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előreláthatóak legyenek. A jogbiztonság nemcsak az egyes normák egyértelműségét követeli meg, hanem az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is többek között annak érdekében, hogy a jogalanyok magatartásukat ténylegesen a jog előírásaihoz tudják igazítani. Mindez különleges jogrend idején, így jelen helyzetben az egyes törvényektől eltérést megfogalmazó veszélyhelyzeti kormányrendeletek vonatkozásában fokozottan igaz. A Kormány célja a koronavírus elleni hatékony védekezés és a gazdaság újraindítása, ezért a következetes jogalkalmazás érdekében léptette hatályba a 2021. február 7-én hatályos szövegváltozat szerint a veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzetben hozott kormányrendeleteket a meglévő kötelezettségek változatlan fenntartása mellett. A Kormány jelen körülmények között fontosnak tartja az egyértelmű és az elmúlt hónapokban alkalmazott jogalkalmazási környezet fenntartását.

3. §

A javaslat előírja, hogy a Kormány a veszélyhelyzet elhárítása érdekében az intézkedések hatályának fenntartásáig megtett intézkedésekről rendszeresen, az Országgyűlés ülésén – annak hiányában az Országgyűlés elnöke és az országgyűlési képviselőcsoportok vezetői részére – tájékoztatást adjon.

4. §

A koronavírus járvány terjedése miatt szükségessé vált a választópolgárok védelme is, ezért a koronavírus elleni védekezésről szóló 2020. évi XII. törvényhez és a koronavírus-világjárvány második hulláma elleni védekezésről szóló 2020. évi CIX. törvényhez (a továbbiakban: Törvény) hasonlóan rendezni kell az időközi választások és népszavazások tárgykörét. Erről a veszélyhelyzet kihirdetését követően a veszélyhelyzet idejére eső időközi választásokra, valamint az országos és helyi népszavazásokra vonatkozó átmeneti rendelkezésekről szóló 30/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel rendelkezett ezen törvény hatálybalépéséig, amellyel az Országgyűlés egyetért, mert az a koronavírus-világjárvány miatt szükséges.

Az Alaptörvény 35. cikk (4) bekezdése alapján a képviselő-testület – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – kimondhatja feloszlását. A javaslat szerinti – az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése és 35. cikk (4) bekezdése alapján sarkalatos törvényi – szabály zárt időintervallumban átmenetileg kimondja, hogy a helyi önkormányzat vagy a nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete feloszlásának kimondása esetén e döntés hatálya a veszélyhelyzet megszűnését követő napon áll be. Ez az eset vonatkozik arra is, amikor a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdés alapján a települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi, megyei közgyűlésnek feladat- és hatáskörét a polgármester, illetve a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja.

Az Országgyűlés a fenti indokok alapján a nemzetiségi önkormányzatok képviselő-testülete vonatkozásában is e szabályokat állapítja meg.

Figyelemmel továbbá arra, hogy a választási és népszavazási eljárások során valamennyi választópolgár személyes részvétele válna szükségessé, az a humánjárvány megelőzését, illetve következményeinek elhárítását súlyosan veszélyeztetné. Tekintettel arra, hogy ezen eljárások veszélyhelyzetre vonatkozó szabályokat nem tartalmaznak, a javaslat rendelkezik arról, hogy a veszélyhelyzet idején a választási és népszavazási eljárási határidők

megszakadjanak, valamint időközi választás vagy népszavazás nem tartható, azonban az így elmaradt választás, illetve népszavazás időpontját a veszélyhelyzet megszűnését követő tizenöt napon belül ki kell tűzni.

Az Országgyűlés rendelkezik arról, hogy a veszélyhelyzet megszűnése után, azon választások, amelyek esetében a választások veszélyhelyzet miatt elmaradása előtt a jelöltek már jogerősen nyilvántartásba vették, a veszélyhelyzet megszűnése után az új választást legkésőbb a kitűzést követő negyvenötödik napra kell kitűzni, melyen jelöltek kizárólag azok lehetnek, akiket a választások veszélyhelyzet miatt elmaradása előtt a választási bizottság jogerősen nyilvántartásba vett.

Emellett az Országgyűlés rögzíti, hogy ha a helyi népszavazás kezdeményezése érdekében folytatott aláírásgyűjtésre vonatkozó határidő a Törvény 4. § (6) bekezdése alapján szünetelt, az aláírásgyűjtésre vonatkozó határidő a veszélyhelyzet idejére eső időközi választásokra vonatkozó átmeneti rendelkezésekről szóló 483/2020. (XI. 5.) Korm. rendelet hatálybalépésétől a veszélyhelyzet megszűnését követő napig szünetel. A veszélyhelyzet megszűnését követő napon a helyi választási iroda vezetője új hitelesítési záradékkal látja el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát, és azt átadja a szervezőnek.

5. §

A javaslat a veszélyhelyzet azonnali és hatékony kezelése érdekében a hatálybalépést a kihirdetés napján 23 órai időpontban határozza meg. A javaslat megállapítja, hogy a törvény a kihirdetését követő 90. napon hatályát veszti.

6. §

A javaslatnak Alaptörvény 24. cikk (9) bekezdése alapján, a helyi önkormányzatokra és a nemzetiségi önkormányzatokra vonatkozó 4. § (1) és (2) bekezdése az Alaptörvény XXIX. cikk (3) bekezdése és 31. cikk (3) bekezdése alapján, továbbá az országgyűlési, a helyi és nemzetiségi önkormányzati választásokra vonatkozó 4. § (3) és (4) bekezdése az Alaptörvény XXIX. cikk (3) bekezdése, 2. cikk (1) bekezdése és 35. cikk (1) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Salgó László Péter.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.